

Kaksisirkkaiset kasvit

□

Sisällys

- [1 Sijoittamatta](#)
- [2 LUMMEKASVIT](#)
- [3 KARVALEHTIKASVIT](#)
 - [3.1 Karvalehti](#)
 - [3.2 Kyhmykarvalehti](#)
 - [3.3 Vesipähkinä](#)
- [4 LEINIKKIKASVIT](#)
- [5 UNIKKOKASVIT](#)
 - [5.1 Keltamo](#)
 - [5.2 Pystykiurunkannus](#)
 - [5.3 Hentokiurunkannus](#)
 - [5.4 Jalokiurunkannus](#)
 - [5.5 Peltoemäkki](#)
 - [5.6 Pikkuemäkki](#)
- [6 JALAVAKASVIT](#)
 - [6.1 Vuorijalava](#)
 - [6.2 Kynäjalava](#)
- [7 HAMPPUKASVIT](#)
 - [7.1 Humala](#)
 - [7.2 Hamppu](#)
- [8 NOKKONEN](#)
 - [8.1 Nokkonen](#)
 - [8.2 Rautanokkonen](#)
 - [8.3 Pohjannokkonen](#)
- [9 PYÖKKIKASVIT](#)
 - [9.1 Tammi](#)
- [10 KOIVUKASVIT](#)
 - [10.1 Rauduskoivu](#)
 - [10.2 Hieskoivu](#)
 - [10.3 Pähkinäpensas](#)
 - [10.4 Tervaleppä](#)
 - [10.5 Harmaaleppä](#)
 - [10.6 Kuolanharmaaleppä](#)
- [11 SUOMYRTTIKASVIT](#)
 - [11.1 Suomyrtti](#)
- [12 KOHOKKIKASVIT](#)
 - [12.1 Kohokukka](#)
 - [12.2 Nurmikohokki](#)
 - [12.3 Nuokkukohokki](#)
 - [12.4 Kalliokohokki](#)
 - [12.5 Tataarikohokki](#)

- [12.6 Valkoilakki](#)
- [12.7 Puna-ailakki](#)
- [12.8 Peltohatikka](#)
- [12.9 Kalliohatikka](#)
- [12.10 Pulsokaneilikka](#)
- [12.11 Hietaneilikka](#)
- [12.12 Ketoneilikka](#)
- [12.13 Rusonätä](#)
- [12.14 Tunturinätä](#)
- [12.15 Lapinnätä](#)
- [12.16 Lumihaarikko](#)
- [12.17 Tunturihaarikko](#)
- [12.18 Rentohaarikko](#)
- [12.19 Norjanarho](#)
- [12.20 Tunturiarho](#)
- [12.21 Mäkiarho](#)
- [12.22 Viherjäsenruoho](#)
- [12.23 Tyräruoho](#)
- [12.24 Punasolmukki](#)
- [12.25 Tunturikohokki](#)
- [12.26 Suola-arho](#)
- [12.27 Pihatähtimö](#)
- [12.28 Heinätähtimö](#)
- [12.29 Lehtotähtimö](#)
- [12.30 Kevättähtimö](#)
- [12.31 Nurmihärkki](#)
- [12.32 Ketohärkki](#)
- [12.33 Tunturihärkki](#)
- [12.34 Mäkitervakko](#)
- [12.35 Pikkutervakko](#)
- [12.36 Käenkukka](#)
- [13 SAVIKKAKASVIT](#)
 - [13.1 Jauhosavikka](#)
 - [13.2 Pohjanjauhosavikka](#)
 - [13.3 Punasavikka](#)
 - [13.4 Sinisavikka](#)
 - [13.5 Hentosavikka](#)
 - [13.6 Hyvänheikinsavikka](#)
 - [13.7 Kylämaltsa](#)
 - [13.8 Isomaltsa](#)
 - [13.9 Suolayrtti](#)
 - [13.10 Pikkukilokki](#)
 - [13.11 Otakilokki](#)
 - [13.12 Meriotakilokki](#)
 - [13.13 Idänotakilokki](#)
- [14 TATARKASVIT](#)
 - [14.1 Tattaret](#)
 - [14.1.1 Pihatatar](#)
 - [14.1.2 Tannertatar](#)
 - [14.1.3 Mietotatar](#)
 - [14.1.4 Lietetatar](#)

- [14.1.5 Katkeratatar](#)
 - [14.1.6 Ukontatar](#)
 - [14.1.7 Hanhentatar](#)
 - [14.1.8 Vesitatar](#)
 - [14.1.9 Konnantatar](#)
 - [14.1.10 Nurmitatar](#)
- [14.2 Kiertotattaret](#)
 - [14.2.1 Pensaikkotatar](#)
 - [14.2.2 Kiertotatar](#)
- [14.3 Kurjentattaret](#)
 - [14.3.1 Kurjentatar](#)
- [14.4 Hierakat](#)
 - [14.4.1 Isohierakka](#)
 - [14.4.2 Hevonhierakka](#)
 - [14.4.3 Vesihierakka](#)
 - [14.4.4 Suomenhierakka](#)
 - [14.4.5 Poimuhierakka](#)
 - [14.4.6 Keltahierakka](#)
 - [14.4.7 Niittysuolaheinä](#)
 - [14.4.8 Tulisuolaheinä](#)
 - [14.4.9 Ahosuolaheinä](#)
 - [14.4.10 Hapro](#)
- [15 PÄIVÄNNOUTOKASVIT](#)
 - [15.1 Päivännouto](#)
- [16 KUISMAKASVIT](#)
 - [16.1 Kuismahärmä](#)
 - [16.2 Särmäkuisma](#)
 - [16.3 Mäkikuisma](#)
- [17 LYIJYKUKKAKASVIT](#)
 - [17.1 Laukkaneilikka](#)
- [18 RISTIKUKKAISKASVIT](#)
 - [18.1 Äimäruoho](#)
- [19 KELLOKASVIT](#)
 - [19.1 Nuottaruoho](#)
- [20 MAKSARUOHOKASVIT](#)
 - [20.1 Paunikko](#)
- [21 LEINIKKIKASVIT](#)
 - [21.1 Rantaleinikki](#)
- [22 VESITÄHTIKASVIT](#)
 - [22.1 Pikkuvesitähti](#)
- [23 SARAKASVIT](#)
 - [23.1 Hapsiluikka](#)
- [24 NAAMAKUKKAISKASVIT](#)
 - [24.1 Mutayrtti](#)
- [25 RANTAKUKKAKASVIT](#)
 - [25.1 Ojakaali](#)
- [26 VIHVILÄKASVIT](#)
 - [26.1 Konnanvihvilä](#)
- [27 TATARKASVIT](#)
 - [27.1 Lietetatar](#)
- [28 VESIRIKKOKASVIT](#)

- [28.1 Katkerovesirikko](#)
- [28.2 Oikovesirikko](#)
- [28.3 Kolmihedevesirikko](#)
- [28.4 Isovesirikko](#)
- [29 ORVOKKIKASVIT](#)
- [30 RISTIKUKKAISKASVIT](#)
- [31 PAJUKASVIT](#)
- [32 KANERVAKASVIT](#)
- [33 TALVIKKIKASVIT](#)
 - [33.1 Nuokkotalvikki](#)
 - [33.2 Sarjatalvikki](#)
 - [33.3 Keltatalvikki](#)
 - [33.4 Pikkotalvikki](#)
 - [33.5 Kellotalvikki](#)
 - [33.6 Isotalvikki](#)
 - [33.7 Pohjantalvikki](#)
 - [33.8 Tähtitalvikki](#)
- [34 MÄNTYKUKKAKASVIT](#)
 - [34.1 Mäntykukka](#)
- [35 NAAMAKUKKAISKASVIT](#)
 - [35.1 Suomukka](#)
- [36 KÄMMEKKÄKASVIT](#)
 - [36.1 Pesäjuuri](#)
 - [36.2 Metsänemä](#)
 - [36.3 Harajuuri](#)
- [37 VARIKSENMARJAKASVIT](#)
 - [37.1 Variksenmarja](#)
 - [37.2 Pohjanvariksenmarja](#)
- [38 UUVANAKASVIT](#)
 - [38.1 Uuvana](#)
- [39 ESIKKOKASVIT](#)
 - [39.1 Kevätesikko](#)
 - [39.2 Ruijanesikko](#)
 - [39.3 Jauhoesikko](#)
 - [39.4 Lapinesikko](#)
 - [39.5 Ranta-alpi](#)
 - [39.6 Tarha-alpi](#)
 - [39.7 Terttualpi](#)
 - [39.8 Metsätähti](#)
- [40 LEHMUSKASVIT](#)
 - [40.1 Metsälehmus](#)
- [41 MALVAKASVIT](#)
- [42 NÄSIÄKASVIT](#)
 - [42.1 Näsiä](#)
- [43 RIKKOKASVIT](#)
 - [43.1 Kevätlinnunsilmä](#)
 - [43.2 Lapinlinnunsilmä](#)
- [44 VILUKKOKASVIT](#)
 - [44.1 Vilukko](#)
- [45 RIKKOKASVIT](#)
 - [45.1 Mäkirikko](#)

- [45.2 Kalliorikko](#)
- [45.3 Papelorikko](#)
- [45.4 Lettorikko](#)
- [45.5 Pahtarikko](#)
- [45.6 Mätäsriikko](#)
- [45.7 Lumirikko](#)
- [45.8 Tähtirikko](#)
- [45.9 Iturikko](#)
- [45.10 Purorikko](#)
- [45.11 Nuokkurikko](#)
- [45.12 Kultarikko](#)
- [45.13 Sinirikko](#)
- [46 MAKSARUOHOKASVIT](#)
 - [46.1 Isomaksaruoho](#)
 - [46.2 Keltamaksaruoho](#)
 - [46.3 Särmämaksaruoho](#)
 - [46.4 Kesämaksaruoho](#)
 - [46.5 Valkomaksaruoho](#)
 - [46.6 Karvamaksaruoho](#)
- [47 HERUKKAKASVIT](#)
 - [47.1 Mustaherukka](#)
 - [47.2 Punaherukka](#)
 - [47.3 Taikinamarja](#)
- [48 KIHOKKIKASVIT](#)
 - [48.1 Pikkukihokki](#)
 - [48.2 Pyöreälehtikiuhokki](#)
 - [48.3 Pitkälehtikiuhokki](#)
- [49 Ruusukasvit](#)
- [50 HERNEKASVIT](#)
- [51 RANTAKUKKAKASVIT](#)
 - [51.1 Rantakukka](#)
- [52 HORSMAKASVIT](#)
 - [52.1 Maitohorsma](#)
 - [52.2 Rusohorsma](#)
 - [52.3 Amerikanhorsma](#)
 - [52.4 Vaalea-amerikanhorsma](#)
 - [52.5 Lännehorsma](#)
 - [52.6 Turjanhorsma](#)
 - [52.7 Suuohorsma](#)
 - [52.8 Velholehti](#)
- [53 ÄRVIÄKASVIT](#)
 - [53.1 Kalvasärviä](#)
 - [53.2 Tähkä-ärviä](#)
 - [53.3 Kiehkuraärviä](#)
 - [53.4 Ruskoärviä](#)
- [54 VAAHTERAKASVIT](#)
 - [54.1 Vaahtera](#)
- [55 PELLAVAKASVIT](#)
 - [55.1 Ahopellava](#)
 - [55.2 Pellava](#)
- [56 KÄENKAALIKASVIT](#)

- [56.1 Käenkaali](#)
- [57 KURJENPOLVIKASVIT](#)
 - [57.1 Metsäkurjenpolvi](#)
 - [57.2 Huhtakurjenpolvi](#)
 - [57.3 Haisukurjenpolvi](#)
 - [57.4 Verikurjenpolvi](#)
 - [57.5 Kiiltokurjenpolvi](#)
 - [57.6 Kurjennokka](#)
- [58 PALSAMIKASVIT](#)
 - [58.1 Lehtopalsami](#)
 - [58.2 Jättipalsami](#)
- [59 LINNUNRUOHOKASVIT](#)
 - [59.1 Katkeralinnunruoho](#)
 - [59.2 Isolinnunruoho](#)
- [60 KANUKKAKASVIT](#)
 - [60.1 Ruohokanukka](#)
 - [60.2 Idänkanukka](#)
 - [60.3 Mustamarjakanukka](#)
- [61 SARJAKUKKAISKASVIT](#)
- [62 PAATSAMAKASVIT](#)
 - [62.1 Korpipaatsama](#)
 - [62.2 Orapaatsama](#)
- [63 KILSEPENSASKASVIT](#)
 - [63.1 Tyrni](#)
- [64 MATARAKASVIT](#)
 - [64.1 Rantamatara](#)
 - [64.2 Tuoksumatara](#)
 - [64.3 Keltamatara](#)
 - [64.4 Paimenmatara](#)
 - [64.5 Ahomatara](#)
- [65 RAATEKASVIT](#)
 - [65.1 Raate](#)
- [66 KÄÄRMEENPISTONYRTTIKASVIT](#)
 - [66.1 Käärmeenpistonyritti](#)
- [67 KATKEROKASVIT](#)
 - [67.1 Pikkurantasappi](#)
 - [67.2 Isorantasappi](#)
 - [67.3 Rohtorantasappi](#)
 - [67.4 Ketokatkerokero](#)
 - [67.5 Horkkakatkerokero](#)
 - [67.6 Hentokatkerokero](#)
 - [67.7 Tunturikatkerokero](#)
- [68 ÖLJYPUUKASVIT](#)
 - [68.1 Lehtosaarni. *Fraxinus excelsior*](#)
- [69 KUUSAMAKASVIT](#)
- [70 VIRMAJUURIKASVIT](#)
 - [70.1 Lehtovirmajuuri, merivirmajuuri](#)
 - [70.2 Rohtovirmajuuri](#)
 - [70.3 Vuonankaali](#)
- [71 PURTOJUURIKASVIT](#)
 - [71.1 Ruusuruoho](#)

- [71.2 Purtojuuri](#)
- [72 KIERTOKASVIT](#)
 - [72.1 Karhunköynnös](#)
 - [72.2 Peltokierto](#)
- [73 HUMALANVIERASKASVIT](#)
 - [73.1 Humalanvieras, merenrantavieras](#)
 - [73.2 Pellavanvieras](#)
 - [73.3 Apilanvieras](#)
 - [73.4 Amerikanvieras](#)
- [74 SINILATVAKASVIT](#)
 - [74.1 Lehtosinilatva](#)
 - [74.2 Kellosinilatva](#)
- [75 LEMMIKKIKASVIT](#)
- [76 Huulikukkaiskasvit](#)
- [77 VESITÄHTIKASVIT](#)
 - [77.1 Pikkuvesitähti](#)
 - [77.2 Isovesitähti](#)
 - [77.3 Lapinvesitähti](#)
 - [77.4 Uposvesitähti](#)
- [78 KOISOKASVIT](#)
 - [78.1 Punakoiso](#)
 - [78.2 Mustakoiso](#)
 - [78.3 Hullukaali](#)
 - [78.4 Hulluruoho](#)
- [79 NAAMAKUKKAISKASVIT](#)
- [80 RATAMOKASVIT](#)
 - [80.1 Piharatamo](#)
 - [80.2 Heinäratamo](#)
 - [80.3 Soikkoratamo](#)
 - [80.4 Raani](#)
- [81 VESIHERNEKASVIT](#)
 - [81.1 Yökönlehdet](#)
 - [81.1.1 Karhayökönlehti](#)
 - [81.1.2 Valkoyökönlehti](#)
 - [81.1.3 Siniyökönlehti](#)
 - [81.2 Vesisherneet](#)
 - [81.2.1 Isovesisherne](#)
 - [81.2.2 Pikkuvesisherne](#)
 - [81.2.3 Rimpivesisherne](#)
- [82 VESIKUUSIKASVIT](#)
 - [82.1 Lamparevesikuusi](#)
 - [82.2 Rannikkovesikuusi](#)
 - [82.3 Nelilehtivesikuusi](#)
- [83 KELLOKASVIT](#)
 - [83.1 Nuottaruoho](#)
 - [83.2 Kellot](#)
 - [83.2.1 Ukonkello](#)
 - [83.2.2 Hirvenkello](#)
 - [83.2.3 Peurankello](#)
 - [83.2.4 Kissankello](#)
 - [83.2.5 Kurjenkello](#)

- [83.2.6 Vuohenkello](#)
- [83.2.7 Sammakonkello](#)
- [84 Asterikasvit](#)
- [85 SIKURIKASVIT](#)
- [86 RUUSUKASVIT](#)
 - [86.1 Pikkuluppio](#)
- [87 ASTERIKASVIT](#)
 - [87.1 Kanadankoiransilmä](#)
 - [87.2 Tahmavillakko](#)

Sijoittamatta

Sijoita kuvat oikeisiin kohtiin.

LUMMEKASVIT

Katso sivu [Lummekasvit](#)

KARVALEHTIKASVIT

Karvalehti

Ceratophyllum demersum. Tuottaa hedelmää vain rehevimmillä paikoilla hyvin lämpiminä kesinä. 1-8 m syvyydessä. Värittömät versonhaarat ankkuroivat pohjaan. Suomeen heti jääkauden jälkeen.

Kyhmykarvalehti

C. submersum.

Vesipähkinä

Trapa natans. Yksivuotinen. Pehmeän pintakerroksen alta hedelmästä nelisarvinen pähkinä, jonka käyrät sarvet tartuttavat vedessä kahlaavien eläinten turkkiin ja vesilintuihin. Ravinnepitoisia, kivikauden asukkaat käyttäneet. Suomesta hävinnyt 3-4000 vs.

LEINIKKIKASVIT

Katso sivu [Leinikkikasvit](#)

UNIKKOKASVIT

Keltamo

Chelidonium majus. Ihmisen seuralainen. Mustissa siemenissä valkoinen lisäke, maistuu muurahaisille. Yli 3500 v. vanha lääkekasvi

Pystykiurunkannus

Corydalis solida. Karvaan hunajainen tuoksu. Violetti. Pikkuapollon toukan ravintokasvi, lehdet. Leviää mm. aaltojen mukana.

Hentokiurunkannus

C. intermedia. Siemenet jopa jo vappuna kypsät. Mm. katajapensaiden neulasmulloksella.

Jalokiurunkannus

C. nobilis. Linné sai vahingossa Siperiasta siemeniä koristekasviksi, liekö kaikki polveutuneet niistä.

Peltoemäkki

Fumaria officinalis.

Pikkuemäkki

F. vaillantii.

JALAVAKASVIT

Vuorijalava

Ulmus glabra.

Katso sivu [Puulajit](#)

Kynäjalava

U. laevis.

Katso sivu [Puulajit](#)

HAMPPUKASVIT

Humala

Humulus lupulus. Kaksikotinen, vain emikasveja viljeltiin, kävyt eli emikukinnot oluen panoon tai rohdoksi. Pölytys heikensi makua. Harvinainen löytö luonnosta --> paikannimeksi humala -alkuinen sana ja sukunimeksi. Viljelyyn käytetty suomalaista alkuperää olevia. Alkuperä 7000-8000 vs. Pitkäikäinen. Väinämöinen nimesi Remusen pojaksi. Kalevalan oluensyntyruno: "Ohrasta oluen synty, humalasta julkijuoman". Oluen sielu. Kruunulle veroja humalina, talonpojan velvollisuus 1915 asti. Humalasalot.

Hamppu

Cannabis sativa. Liina. Nokkoskasvin sukulainen, kuitukasvi. Lujaa ja vettymistä kestävä, köydet, säkit, purjeet, kalanpyydykset, paloletkut. Siemenistä puristettu öljyä, sellaisenaan linnuille.

Lisätietoja sivulla [Hamppu](#)

NOKKONEN

Nokkonen

Urtica dioica. Viholainen. Runsasravinteinen kasvupaikka. Pitkät sileät kuidut verkkoihin jo kivikaudella. Pehmeästä nokkospalttinasta liina- ja alusvaatteita. Lannoitetta vihannesmaalle. Mm. keripukkiin, keuhkotautiin, verenvuotoihin, suolistovaivoihin, keltatautiin, paiseisiin, koiranpuremiin, impotenssiin. Nokkospiiskaus eli urtikaatio halvaantuneille ja kihdin vaivaamille. Siemenet matolääkkeenä ja kananruokana. Kuivattuna karjalle parantamaan maitoa. Hiuksille ja hilseilevälle päänahalle nokkosvesihuuhtelu. A, B, C, E, K -vitamiineja. Diureettinen, maidoneritystä lisäävä, ruuansulatusta edistävä. Huuhtelu ja kiehaus hävittää poltinkarvat, keitinvesi sämpyläaikinaan. Kuivatus, pakastus. Nokkos-, neito- ja karttaperhosen toukkien tärkein ravintokasvi. Poltinkarva katkeaa vinosti koskettaessa ja karva tunkeutuu ihoon puristaen hapon. Nokkonen eli poltikkainen oli ennen kaunis kukka. Mutta J. suuttui sille, kun se ei tuoksunut Jee. lievitystä, ja muutti sen poltikkaiseksi. Ainoastaan kerran sadassa vuodessa nokkonen saa olla kukkana yhden ainoan yön. (Koivisto 1937)

Rautanokkonen

U. urens. Käyttö samoin kuin nokkosen.

Pohjannokkonen

Lähes poltinkarvaton.

PYÖKKIKASVIT

Tammi

Quercus robur

Katso sivu [Tammi](#)

KOIVUKASVIT

Rauduskoivu

Betula pendula.

Katso sivu [Puulajit](#)

Hieskoivu

Betula pubescens

Katso sivu [Puulajit](#)

Pähkinäpensas

Katso sivu [Pähkinäpensas](#)

Tervaleppä

Alnus glutinosa

Katso sivu [Puulajit](#)

Harmaaleppä

A. incana

Katso sivu [Puulajit](#)

Kuolanharmaaleppä

SUOMYRTTIKASVIT

Suomyrtti

Myrica gale. Juuressa sädesienilaji Frankia brunchorstii sitomassa tyypeä. Tuoksu. Ei sukua myrtille. Kosteuden lisääntyessä kasvattaa juuri maanpintaan päin. Myrtiltä nimi voimakkaan tuoksun takia. Värjäyksessä keltaista. Parkitsemiseen.

KOHOKKIKASVIT

Kohokukka

Lönnrotin kasviossa, verhiö kuin ongen koho. Myös kupuheinä, rakkoheinä, säkkiheinä, pullokukka, juoponkukka. Nurmi- ja nuokkukohokki sekä valkoilakki avaavat kukat illalla, tuoksuvat, erittävät mettä ja nuokkuvat päivisin. Tehokkaita pölyttäjiä yökköset, pikkukiitäjät. Suuret kiitäjät varastavat meden pölyttämättä. Nurmi- ja nuokkukohokin kukka on ensimmäiset yöt hedekukkana, sitten emin luotit, jolloin varmistuu ristipölytys. Kohokkien kukissa neilikkayökkösiä munimassa, toukat syövät siemenkotia. Kohokkimittari.

Nurmikohokki

Silene vulgaris.

Nuokkukohokki

S. nutans.

Kalliokohokki

Tataarikohokki

Valkoailakki

S. latifolia. Kaksikotinen.

Puna-ailakki

S. dioica. Kaksikotinen. Hedekasvit kukkivat syksyyn. Pölyttäjiä kimalaiset ja perhoset. Merenrantojen tervalepikkoja kutsutaan puna-ailakkityypin lehdoksi.

Peltohatikka

Spergula arvensis. Viljelty rehukasvina Saksassa ja Tanskassa. Ollut joskus ihmisen ravintokasvi.

Kalliohatikka

S. morisonii. Itää syksyllä, talvehtii taimena, kukkii keväällä ja kuolee kesällä. Siemeniä saattaa kypsyä pitkin kesää.

Pulskaneilikka

Dianthus superbus. Tuoksuu voimakkaasti yöllä.

Hietaneilikka

D. Arvenarius. Rauhoitettu. Harjukasvi. Tuoksuu voimakkaasti aamulla ja illalla.

Ketoneilikka

D. deltoides. Laitumet katoavat. Punaisin kukkamme, vain päiväperhoset näkevät punaisen. Ketoneilikat ovat Jee. veripisaroita: kun veripisarot tipahtivat ristiltä Golgatan mäelle, ne muuttuivat verenpisaroita muistuttaviksi kuivan mäen kukiksi. (Rauma 1935)

Pieniä maanmyötäisiä kohokkikasveja:

Rusonätä

Minuartia rubra.

Tunturinätä

M. stricta.

Lapinnätä

M. bilflora.

Lumihaarikko

Sagina nivalis.

Tunturihaarikko

S. saginoides.

Rentohaarikko

S. procumbens. Kukat 3-4mm, terälehdettömiä. Pieni ja kova leviämään.

Norjanarho

Arenaria norvegica. Rauhoitettu. Vain Saanalla.

Tunturiarho

A. ciliata. Rauhoitettu.

Mäkiarho

A. serpyllifolia.

Viherjäsenruoho

Scleranthus annuus.

Tyräruoho

Herniaria glabra.

Punasolmukki

Spergularia rubra.

Tunturikohokki

Silene acaulis. Tunturin paras mesikasvi ja perhoskukka.

Suola-arho

Honkenya peploides.

Pihatähtimö

Stellaria media. Vesiheinä. Terälehtiä 5, mutta syvään liuskaiset kuin 10. Koko kasvi salaattina, kuivattuna ja jauhettuna jauhoksi. Paljon proteiinia.

Heinätähtimö

Lehtotähtimö

Kevättähtimö

Nurmihärkki

Ketohärkki

Tunturihärkki

Mäkitervakko

Lychnis viscaria. Varren yläosa tahmea. Tervakon kukkia tuhoaa tervakonnoki, itiöt heteissä ja muuttuvat ruskeiksi. Pölyttäjä levittää.

Pikkutervakko

L. alpina. Entinen tunturitervakko. Ilmentää kuparia.

Käenkukka

L. flos-cuculi. Kukinta alkaa käen kukkuun kanssa samoihin aikoihin. Nimi mahdollisesti myös varressa käen- eli käärmeensylkeä eli käki sylkenyt kukkaan mutta sylkikaskaan toukan suojakseen erittämää vaahtoa, seasta voit löytää toukan. Laidunten puute.

SAVIKKAKASVIT

Jauhosavikka

Chenopodium album. Saviheinä. Ravinteikas, keveä maa. Vartta ei jaksa puristaa lyttyyn. Siemenet säilyvät vuosisatoja maassa. Siemeniä syöty puurona. Korkea saponiinipitoisuus haittaa. Pinaatin tapaan. Lehdet sellaisenaan tai keitettyinä ruoaksi, paljon proteiinia.

Pohjanjauhosavikka

C. suecicum. Varren jaksaa puristaa lyttyyn.

Punasavikka

C. rubrum.

Sinisavikka

C. glaucum

Hentosavikka

C. polyspermum.

Hyvänheikinsavikka

C. bonus-henricus. Pinaatin tapaan. Nimi keskieurooppalaisen Guter Heinrichin mukaan, haltia.

Kylämaltsa

Atriplex patula.

Isomaltsa

A. prostrata.

Suolayrtti

Salicornia europaea. Valmistaa kahdenlaisia siemeniä, ison joka itää kerralla kasvukauden alussa ja pieniä, jotka itävät pitkin kasvukautta. Näin varmistuu jatkuvuus, vaikka olosuhteet muuttuisivat. Suolayrtti, pikkukilokki, otakilokki ja suola-arho ovat suolakkokasveja eli halofyyttejä. Meillä lähinnä länsirannikolla maan kohotessa merestä ja sulopitoisten allikoiden jäädessä vangiksi.

Pikkukilokki

Suaeda maritima. Ahvenanmaalla.

Otakilokki

Salsola kali.

Meriotakilokki

Ensin kasvaa syvä juuri. Menestyy rakkolevävallien päällä. Pistävänä revitty rannoilta. Hyötynyt myös laidunnuksesta.

Idänotakilokki

TATARKASVIT

Tattaret

==== Meritatar ====

Polygonum oxyspermum.

Pihatatar

P. aviculare. Sietää voimakasta tallausta. Uusii vioittuneet solut. Itävyys alenee pimeässä.

Tannertatar

P. arenastrum.

Mietotatar

P. minor.

Lietetatar

P. foliosum.

Katkeratatar

P. hydropiper. Flavonoideja, jotka sitovat happiradikaaleja. Japanilaisesta yrttimaustekulhosta.

Ukontatar

P. lapathifolium.

Hanhentatar

P. persicaria.

Vesitatar

P. amphibia.

Konnantatar

P. bistorta. Rauhoitettu.

Nurmitatar

P. viviparum. Viviparum = eläviä poikasia synnyttävä. Lisääntyy ruskeista itusilmuista, jotka saattavat kasvaa lehdiksi vielä kiinni ollessaan. Siemeniä harvoin. Herkkä otsonille. Ei ole sienijuurta, joka on yleistä lajeilla jotka eivät kärsi kilpailusta. Tuntureilla löytynyt ektomykoritsaa, solun ulkoista sienijuurta. Harmaakuvemyyrät juurakkoa, tärkkelystä 60 % sekä Kamtsatkan niemimaan paimentolaiset. Lehdet sellaisenaan tai keitettyinä ravinnoksi, itusilmut samoin (maistuvat pähkinältä), samoin juuret. Itusilmuissa ja juurissa runsaasti hiilihydraatteja, itusilmuissa hyvin proteiineja.

Kiertotattaret

Pensaikkotatar

Fallopia dumetorum.

Kiertotatar

F. convolvulus.

Kurjentattaret

Kurjentatar

Koenigia islandica.

Hierakat

Hierakat, suolaheinät, haprot, raparperi ja käenkaali sisältävät oksalihappoa. Orgaaninen happo, muodostaa kalsiumin kanssa liukenemattoman yhdisteen --> kalsiumin puutosoireita. Suolaheinät kaksikotisia. Vedessä kasvaville hierakoille kehittyä pääjuuresta sivujuuria, joissa aerenkyymisolukkoa hapen kuljettamiseen. Myös energiaa alkoholikäymisellä.

Isohierakka

Rumex hydrolapathum. Kookkain hierakka. Luonnonvarainen.

Hevonhierakka

R. longifolius. Ent. *R. domesticus*.

Vesihierakka

R. aquaticus. Luonnonvarainen.

Suomenhierakka

R. pseudoatronatus. Luonnonvarainen.

Poimuhierakka

R. crispus. Luonnonvarainen.

Keltahierakka

R. mauritimus. Luonnonvarainen.

Niittysuolaheinä

R. acetosa. Luonnonvarainen. Lehdet lähinnä mausteena litraan vettä kourallinen. Sisältää oksaalihappoa (kts. käenkaali).

Tulisuolaheinä

R. thyrsiflorus. Luonnonvarainen.

Ahosuolaheinä

R. acetosella. Luonnonvarainen. Vain happamilla mailla, ei kykene liuottamaan fosfaattia kalkkipitoisista mineraaleista, joka on yleistä kalkinkarttajille. Käyttö kts. niittysuolaheinä.

Hapro

Oxyria digyna. Lapin kasvi. Hyödyntää typen nitraattireduktaasilla eli pelkistää lannan nitraatin ammoniakiksi. Ensimmäisiä kasveja Kölillä jäätiköiden sulettua. C-vitamiinia keripukkiin. Maidon säilyvyys. Käyttö kts. niittysuolaheinä.

PÄIVÄNNOUTOKASVIT

Päivännouto

Helianthemum nummularium. Rauhoitettu. Ahvenanmaa ja lähisaaristo. Kalkki. Endo- ja ektomykoritsaa samanaikaisesti. Ulkoiset tryffeleiden lahkoon kuuluvia kotelosieniä. Teriö auki vain päivällä, heteitä yli sata. Heteet taipuvat kosketettaessa ja lisäävät näin pölyä hyönteiseen. Kukka seuraa auringon kulkua.

KUISMAKASVIT

Väriainetta juurakosta ja nupuista, punaista tai violettiä. Viinan mausteena. Lääkinnässä paloviinaan sekoitettuna. masennukseen ja matoihin. Englanniksi St. John's Wort eli johannesöljy, myydään lääkkeeksi. Hyperici Oleum öljy haavojen parantamiseen, tehoaine hyperforiini, torjuu viruksia. Flavonoidi hyperikiini synnyttää haitallisia happiradikaaleja. Hyperikiini sijaitsee öljyonteloissa, jotka näkyvät valoa vasten. Kuismat myrkyllisiä naudoille ja aiheuttavat ihosairautta hevosen turpaan.

Kuismahärmä

Särmäkuisma

Hypericum maculatum.

Mäkikuisma

H. perforatum.

LYIJYKUKKAKASVIT

Laukkaneilikka

Armeria maritima. Eroaa ruohosipulista lyhyemmällä harmaanvihreillä lehdillä ja ikikukkamaisine kukkineen. Laukkaneilikkaksi riippuvainen laukkaneilikasta, munii kukintoihin, toukka syö siemeniä, koteloituu juurenniskassa, talven mättäässä.

RISTIKUKKAISKASVIT

Äimäruoho

Subularia aquatica.

KELLOKASVIT

Nuottaruoho

Lobelia dortmanna. Aina upoksissa.

MAKSARUOHOKASVIT

Paunikko

Crassula aquatica.

LEINIKKIKASVIT

Rantaleinikki

Ranunculus reptans

VESITÄHTIKASVIT

Pikkuvesitähti

Callitriche palustris

SARAKASVIT

Hapsiluikka

Eleocharis acicularis.

NAAMAKUKKAISKASVIT

Mutayrtti

Limosella aquatica.

RANTAKUKKAKASVIT

Ojakaali

Peptis portula.

VIHVILÄKASVIT

Konnanvihvilä

Juncus bufonius.

TATARKASVIT

Lietetatar

Polygonum foliosum

VESIRIKKOKASVIT

Katkerovesirikko

Elatine Hydropiper

Oikovesirikko

E. orthosperma.

Kolmihedevesirikko

E. triandra.

Isovesirikko

E. alsinastrum.

ORVOKKIKASVIT

Katso sivu [Orvokkikasvit](#)

RISTIKUKKAISKASVIT

Katso sivu [Ristikukkaiskasvit](#)

PAJUKASVIT

Katso sivu [Pajukasvit](#)

KANERVAKASVIT

Katso sivu [Kanervakasvit](#)

TALVIKKIKASVIT

Talvikit kuusen käpysatoa turmelevan kuusentalvikkiruosteen väli-isäntiä. Yhteyttävät tehokkaasti alhaisissa lämpötiloissa. Pienimmät siemenet kasveistamme, suurimmat tammella. Pienellä siemenellä ei vararavintoa, vaan tavoitettava heti idättyään sienirihmasto, jonka kanssa kasvaa alkeisvarsi maan alla. Pyrola eli pikkupäärynä johdettu nuokkotalvikin lehdestä muistuttaessaan päärynää.

Nuokkotalvikki

Orthilia secunda.

Sarjatalvikki

Chimaphila umbellata. Varpotalvikki.

Keltatalvikki

Pyrola chlorantha.

Pikkotalvikki

P. minor. Lienee yleisin.

Kellotalvikki

P. media. Ilmeisesti iso- ja pikkotalvikin risteymä.

Isotalvikki

P. rotundifolia.

Pohjantalvikki

P. norvegica.

Tähtitalvikki

Moneses uniflora.

MÄNTYKUKKAKASVIT

Lehtivihreättömät kasvit mäntykukka.

Mäntykukka

Monotropa hypopitys. Saa sokereita männyltä sienirihmaston välityksellä, ei suoraan loisimalla. Piileksii maan alla kauan, kostea lämmin kesä kukittaa. Leviää tuulen mukana.

NAAMAKUKKAISKASVIT

Suomukka

Lathraea squamaria. Rauhoitettu. Pähkinän loinen, mutta myös kasvaa lehmuksen, vaahteran, tervalepän ja saarnin alla. Poistaa tehokkaasti vettä, saadakse ravinteita isännältä. Kiinnittyy immunostyriinillä. Kukkii myös maan alla.

KÄMMEKKÄKASVIT

Pesäjuuri

Neottia nidusavis. Rauhoitettu. Nimi juurten muodostamasta tiheästä linnunpesämäisestä sykeröstä.

Metsänemä

Epipogon aphyllum. Rauhoitettu. Juureton, mutta juurikarvoja. Tuoksu banaanimainen.

Harajuuri

Corallorhiza trifida. Ei juuria. Yksisirkkaisia.

VARIKSENMARJAKASVIT

Variksenmarja

Empetrum nigrum. Kaarnikka. Kaksikotinen. Hyvä tiskiharjaksi ja luudaksi.

Pohjanvariksenmarja

Yksikotinen. Isomarjainen. Hylkeen rasvan kera, koltat laittoivat poronlihakeittoon, jotta rasva tarttui niihin. Kalan lisuukkeeksi, viiliin ja piimään, mehuksi, viiniksi.

UUVANAKASVIT

Uuvana

Diapensia lapponica. Selviytyy jopa -58 asteessa. Kesällä vähän rasvapalloja soluissa, talvella lähes yksinomaan. Lehdet suojaavat vartta ja vahakerroksisia.

ESIKKOKASVIT

Kevätesikko

Katso sivu [kevätesikko](#)

Ruijanesikko

P. nutans.

Jauhoesikko

P. farinosa. Nimi kukkavarren ja lehtien alapinnan nuppimaisista karvoista.

Lapinesikko

P. stricta. Yhtäläisvartaloinen. Kromosomisto 14-kertainen. Alppiuute kenties etanoiden torjuntaan. Suikeroalpin keskiaikainen nimi Centum-Morbium eli sata tautia parantava.

Ranta-alpi

Lysimachia vulgaris. Haavojen parantamiseen, limakalvojen supistamiseen

Tarha-alpi

L. punctata.

Terttualpi

L. thyrsoflora. Keripukkiin, verenvuotoon ja kuumeeseen.

Metsätähti

Trientalis europaea. Kukkaluku 7, kuten hevoscastanjalla -->ei sukua-->Linnén järjestelmä ei perustu sukulaisuuteen. Kapeaterälehtisiä ja vaaleanpunakukkaisia muotoja. Nokisieni vaivaa.

LEHMUSKASVIT

Metsälehmus

Tilia cordata

[Katso puulajit](#)

MALVAKASVIT

Katso sivu [Malvakasvit](#)

NÄSIÄKASVIT

Näsiä

Daphne mezereum. Keruu myyntiin kielletty. Tuoksu. Näsiällä ja tyrnillä vain kukat rungolla, kutsutaan kaulifloriaksi. Levittää mm. rastaat, punarinnat, rautiaiset ja mustapääkertut. Myrkyllinen koko kasvi, jopa jo koskettaessa. Petojen tappamiseen, sudet. Riidenmäki ja näsiäsluoma kasvupaikan niminä. Parannettu hammassärkyä ja maustettu etikkaa. Riisitautiin, lehdillä kyynpistoksiin, paiseisiin, rohtumiin ja sukupuolitauteihin, kuori ruhjevammoihin ja reumasärkyyn eli leiniin. Käärmeenpensas. Daphne=laakeripuu, mezereum=tappava. Tikkuja työnnetty ihon alle välttyäkseen tsaari-Venäjän sotaväeltä, kohta ajettui. Käytetty ketunmyrkyyn valmistukseen ([1]).

RIKKOKASVIT

Kevätlinnunsilmä

Chrysosplenium alternifolium. Keltatuikku, lähdekukka, sammakonkukka, lumikukka. Ei teriötä. Kreikan chrysos on kullankeltainen ja splen perna -->1500- ja 1600-luvun signatuuriopin mukaan luoja ilmoitti muodolla ja värillä mihin tauteihin kasvi kelpasi.

Lapinlinnunsilmä

C. tetrandrum.

VILUKKOKASVIT

Vilukko

Parnassia palustris. Kusununnu Selkämeren kalastajien mukaan eli rohto virtsatievaivoihin. Haaraset joutoheteet kukassa hämäystä, mesi tyvellä, avaa yhden heteen kerralla.

RIKKOKASVIT

Mäkirikko

Saxifraga triadactylites.

Kalliorikko

S. adscendens. Rauhoitettu.

Papelorikko

S. granulata. Papelo varren tyven vaaleanpunaisista sipulisilmuista.

Lettorikko

S. hirculus. Rauhoitettu. Aito suokasvi.

Pahtarikko

S. nivalis. Rauhoitettu Etelä-Suomessa.

Mätäsrikko

S. cespitosa. Rauhoitettu Etelä-Suomessa.

Lumirikko

S. tenuis.

Tähtirikko

S. stellaris.

Iturikko

S. foliolosa.

Purorikko

S. rivularis.

Nuokkurikko

S. cernua.

Kultarikko

S. aizoides.

Sinirikko

S. oppositifolia. Vastakkaislehtinen.

MAKSARUOHOKASVIT

Isomaksaruoho

Sedum telephium. Apolloperhosen toukan ravintokasvi. Lehdet ja juuret raakoina ravinnoksi, keitettynä maku laimenee. Vahamaksaruoho rotu. Punamaksaruoho rotu.

Keltamaksaruoho

S. acre. Kitkerän makuinen mehu saattaa aiheuttaa rakkuloita.

Särmämaksaruoho

S. sexangulare.

Kesämaksaruoho

S. annuum.

Valkomaksaruoho

S. album.

Karvamaksaruoho

S. villosum.

HERUKKAKASVIT

Mustaherukka

Ribes. nigrum. Siestarpensas, nimetty Suomen ja Venäjän entisen Rajajoen mukaan lähellä Pietaria.

Punaherukka

R. spicatum.

Taikinamarja

R. alpinum. Kaksikotinen.

KIHOKKIKASVIT

Ensin kääntyvät karvat kohti hyönteistä, sitten lehdet kiertyvät. Lima tukkii hengitystiet. Entsyymit sulattavat. Parin viikon kuluttua lehti aukenee saalistamaan uudestaan. Pärjää myös ilman. Eläinravintoa käyttävät myös yökönlehdet ja vesisherneet. Kukka aukeaa vain auringossa noin 15 minuutissa ja sulkeutuu yhtä nopeasti pilvestä.

Pikkukihokki

Drosera intermedia.

Pyöreälehtikihokki

D. rotundifolia. Kerätään yskänlääkkeeksi.

Pitkälehtikihokki

D. anglica.

Ruusukasvit

Katso sivu [Ruusukasvit](#).

HERNEKASVIT

Katso sivu [Hernekasvit](#).

RANTAKUKKAKASVIT

Rantakukka

Lythrum salicaria. Kolmenlaisia kukkia; emi hedettä pidempi, heteen emiä pitempiä, hede pitempi ja lyhyempi emiä.

HORSMAKASVIT

Maitohorsma

Katso sivu [Maitohorsma](#).

Rusohorsma

E. roseum.

Amerikanhorsma

E. adenocaulon. Horsmakiitäjän ainoa ravintokasvi.

Vaalea-amerikanhorsma

E. ciliatum.

Lännenhorsma

E. glandulosum.

Turjanhorsma

E. laestadii. Lars Laevi Laestadiuksen kunniaksi nimi, hän myös kasvituntija.

Suuohorsma

E. palustre.

Velholehti

Circaea alpina. Häxört, noidanyrtti. Nightshade, yönvarjo. *Circaea* = Kirkeä, naisvelho, joka muutti Odysseuksen miehet sioiksi. Nimi sekaannuksena tullut antiikin kirkaia kasvista eli alruunasta, tunnetusta taikakasvista, joka toi onnea ja käytettiin noituutta vastaan juurakon muistuttaessa ihmishahmoa.

ÄRVIÄKASVIT

Kalvasärviä

Myriophyllum sibiricum.

Tähkä-ärviä

M. spicatum.

Kiehkuraärvä

M. verticillatum. Kookkaat tukilehdet. Kertoo vesistön liiallisesta rehevöitymisestä, saastumisesta.

Ruskoärvä

M. alterniflorum. Suvun tavallisin laji. Menestyy myös vuolaassa vedessä.

VAAHTERAKASVIT

Vaahtera

Katso sivu [Vaahtera](#)

PELLAVAKASVIT

Ahopellava

Linum. catharticum. Likolampi, paikka jossa nyhdetty pellava liotettiin muutama viikko. Limottui mutta kuivatessa pintasolukko irtosi pitkistä kuiduista. Paras kuitu aivinaa ja karkeampi rohdinta. Likolammet rehevöityivät. Lammella työskennellessään ihmiset näkivät nahkiaisen toukkia, joita kutsuivat siten likomadoiksi. "Liu lau laskiaista, hienoja hamppuja, pitkiä pellavia"

Pellava

L. usitatissimum. Kotoisin Välimereltä. Ulostuslääkkeiden osa.

KÄENKAALIKASVIT

Käenkaali

Oxalis acetosella. Valkovuokko. Ketunleipä. Lehdet painuvat yöksi, kosketuksesta, sateesta, kuivuudesta kiinni. Siemen lentää jopa 2 m. Oksaalihappo karkottaa eläimet. Talvehtii vihreänä. Lehdet ruoteineen raakoina tai mausteena. Kohtuullisesti C-vitamiinia. Liiallinen syönti voi aiheuttaa munuaiskiviä, mausteena vaara olematon.

KURJENPOLVIKASVIT

Kuivunut hedelmä singahtaa kosketettaessa, koska nokkaliuska kääriytyy äkillisesti rullalle. Pistä maljakkoon aurinkoiselle ikkunalle.

Metsäkurjenpolvi

Geranium sylvaticum. Keitinvesi ripulilääkkeenä.

Huhtakurjenpolvi

G. bohemicum. Erikoisesti metsäpalon jälkeen, itääkseen tarvitsee +45 asteen käsittelyn.

Haisukurjenpolvi

G. robertianum. Pelargoniamainen tuoksu.

Verikurjenpolvi

G. sanguineum.

Kiiltokurjenpolvi

G. lucidum. Suosii ravinteita.

Kurjennokka

Erodium cicutarium. Hedelmysten nokkaliuska korkkiruuviutuu kuivassa ja oikenee kosteassa--> porautuu maahan.

PALSAMIKASVIT

Lehtopalsami

Impatiens noli-tangere. Isokukkainen häpykannus. Kosketettaessa kotahedelmää, se aukeaa ja singauttaa siemenet. Lat nimi = älä kosketa herkkää.

Jättipalsami

I. glandulifera.

LINNUNRUOHOKASVIT

Katkeralinnunruoho

Polygala amarella. Kukka muistuttaa lintua. Polygala = paljon maitoa, eli lisää maidontuotantoa, suositeltu keskiajalla äideille, kenties.

Isolinnunruoho

P. vulgaris. Rauhoitettu. Muurahaiset kantavat kekoonsa ja levittävät näin sitä.

KANUKKAKASVIT

Ruohokanukka

Cornus suecica. Madonmarja, rotanmarja. Suecica = ruotsalainen. Punaiset myrkyttömät marjat.

Idänkanukka

C. alba

Mustamarjakanukka

C. sanguinea.

SARJAKUKKAISKASVIT

Katso sivu [Sarjakukkaiskasvit](#)

PAATSAMAKASVIT

Korripaatsama

Rhamnus frangula.

[Katso Puulajit](#)

Orapaatsama

R. catharticus.

[Katso Puulajit](#)

KILSEPENSASKASVIT

Tyrni

Katso sivu [Tyrni](#)

MATARAKASVIT

Gala=kreik. maito eli maidon juoksutuksessa käytetty. Kahvipensas kuuluu samaan heimoon.

Rantamatara

Galium palustre. Kromosomisto kertaantuu-->ulkonäkö vaihtelee. Lajiutumisen käynnissä.

Tuoksumatara

G. odoratum. Hajusteena viineissä, tynnyissä, liinakaapeissa.

Keltamatara

G. verum. Juurista upeaa korallinpunaista väriä. Lääkkeenä turvotukseen, munuais- ja rakkovaivoihin, pintahaavoihin. Supistaa limakalvoja, laukaisee kouristuksia. Lisää virtsaneritystä, mikä saattaa johtua runsaasta veden nauttimisesta lääkettä otettaessa.

Paimenmatara

G. album.

Ahomatara

G. boreale. Juurista punaista väriä.

RAATEKASVIT

Raate

Menyanthes trifoliata. Tulvivien soiden kasvi. Osissa kukista hede lyhyt, emi pitkä, toisissa päinvastoin. Pölytys onnistuu vain erilaisten kukkien kesken.

KÄÄRMEENPISTONYRTTIKASVIT

Käärmeenpistonyritti

Vincetoxicum hirundinaria. Hyvin myrkyllinen. Rohdoksena viljelty, vaikuttaa sydämeen. Nimi viittaa käärmeenpuremien vastamyrkkyyn. Harmokirjoyökkösen toukka syö. Ritarilude varastoi myrkyn kudoksiinsa, nimi vaakunamaisesta kuvioinnistaan, jotka varoittavat lintuja myrkyllisyydestä.

KATKEROKASVIT

Pikkurantasappi

Centaurium pulchellum. Ruusukelehdet puuttuvat. Kukat auki vain auringossa 10-15.00. Hyötyy laidunnuksesta.

Isorantasappi

C. littorale. Kaksivuotinen.

Rohtorantasappi

C. erythraea. Kentauri Chiron paranteli haavojaan kasvilla, jotka sai taistelussaan yhdeksänpäisen Hydran kanssa. Arvostettu lääkekasvi.

Ketokatkero

Gentianella campestris.

Horkkakatkero

G. amarella. "nouse ja käy" -nimi, horkkataudin parantamiseen.

Hentokatkero

G. tenella. Rauhoitettu. Tuntureilla. Hento- ja tunturikatkero yksivuotisia, muita 1-vuotisia tunturikasveja kurjentatar, ota- ja pohjansilmaruoho. Turvan tuo maan siemenpankki.

Tunturikatkero

G. nivalis. Kukat auki vain auringon lämmittäessä.

ÖLJYPUUKASVIT

Lehtosaarni. Fraxinus excelsior

[Katso Puulajit](#)

KUUSAMAKASVIT

Katso sivu [Kuusamakasvit](#)

VIRMAJUURIKASVIT

Virmajuuret rohdoksina. Maagisia vaikutuksia, pahat loitolla. Rohdon nimi antiikin aikaan phou eli hyi, haisee jalkahielle kuivattuna. Rauhoittaa. Kissan syödessä sitä tulee vaahtoa ja kissa piehtaroi siinä kun hullu.

Lehtovirmajuuri, merivirmajuuri

Valeriana sambucifolia. Meriv. lehtovirmajuuren alalaji.

Rohtovirmajuuri

V. officinalis.

Vuonankaali

Valerianella locusta. Keski-Euroopassa talvikauden salaattina.

PURTOJUURIKASVIT

Ruusuruoho

Knautia arvensis. Kukka aukeaa, ensin mykerön reunimmaisat sen jälkeen keskivaiheelta. Mykeröiden reunimmaisat kukat muita suurempia, purtojuurella samankokoisia. Hiekkamailla. Ruusuruohonoki kummassakin. Parhaita loppukesän perhoskukkia.

Purtojuuri

Succisa pratensis. Savimailla. Kukkahaarojen tukilehdet muodostavat tupen, joka joillain sukulaislajeilla estää muurahaisten kulun kukkiin. Juuri tauteja vastaan ja pahaa torjumaan. Paholainen pahastui kasvin pelastaessa ihmisiä ja puri juuren pois, joka näkyy vieläkin. Ruusuruohon pitkä juurakko säilyi kun ei ollut rohdoksena yhtä tehokas.

KIERTOKASVIT

Karhunköynnös

Calystegia sepium. Isokierto, elämänlanka kansan suussa. Elämänlanka eri alalaji. Saattaa kasvaa 10 cm vrk. Useat kasvimme kiertyvät oikealle eli vastapäivään.

Peltokierto

Convolvulus arvensis. Maailman yksi pahimmista rikkakasveista.

HUMALANVIERASKASVIT

Humalinvieras, merenrantavieras

Cuscuta europaea. Usein nokkosen kimpussa. Yksivuotinen. Lehdetön varsi. Kasvattaa imuelimen, alapuolinen osa vieraasta kuolee, kiertyy ja kasvattaa lisää imuelimiä. Ei lehtivihreää, vain varsi ja kukkia mutta aivan aluksi pienet juuret.

Pellavanvieras

C. epilinum. Pellavissa ennen sotia.

Apilanvieras

C. epithymum. Apilassa.

Amerikanvieras

C. campestris. Porkkanassa.

SINILATVAKASVIT

Lehtosinilatva

Polemonium caeruleum.

Kellosinilatva

P. acutiflorum. Leviää siementen kelluessa jokivarsia pitkin. Mahdollisesti refugiolaji tai lehtosinilatvan rotu.

LEMMIKKIKASVIT

Katso sivu [Lemmikkikasvit](#)

Huulikukkaiskasvit

Katso sivu [Huulikukkaiskasvit](#)

VESITÄHTIKASVIT

Pikkuvesitähti

Callitriche palustris. Yleensä lis. apomiktisesti.

Isovesitähti

C. cophocarpa.

Lapinvesitähti

C. hamulata.

Uposvesitähti

C. hermaphroditica. Pienin siemenkasvien kromosomimäärä $2n=6$.

KOISOKASVIT

Andeilta peruna, Intiasta munakoiso. Tomaatti, paprika, tupakka.

Punakoiso

Solanum dulcamara. Kasvi myrkyllinen, alkaloidit vahingoittavat ruoansulatuselimistöä ja lamauttavat keskushermostoa. Ainoa köynnöstelevä puolipensaamme, jonka ruohomainen verson tyvi puutunut. Käytetty rohdoksena. Mm. rastaat syövät.

Mustakoiso

S. nigrum.

Hullukaali

Hyoscyamus niger. Siemenet pitkäikäisiä maassa, satoja vuosia. Saadaan skopolamiinia matkapahoinvointilaastareihin ja atropiinia silmälääkäreille. Laukaisee lihaskouristuksia.

Hulluruoho

Datura strumarium. Noitavainoissa keskiajalla poltettiin lähinnä naisia, Suomessa 120 tuomittiin kuolemaan. "Noidat" käyttäneet mahdollisesti hulluruohoa, hullukaalia tai belladonnaa (kaunis nainen), joiden alkaloidit aiheuttavat harhanäkyjä. Belladonna alkaloidit suurentavat silmäterää ja näin naisten silmät lumosivat. Myrkytysoireisiin kuuluu dementia ja virtsankarkailu. Laukaisee lihaskouristuksia.

NAAMAKUKKAISKASVIT

Katso sivu [Naamakukkaiskasvit](#)

RATAMOKASVIT

Piharatamo

Plantago major. Rautalehti. "Valkoisen miehen jalanjälki", intiaanit kutsuivat koska kulkeutui eurooppalaisten mukana Amerikkaan ja levisi nopeasti tienvarsia pitkin. Haavoihin käytettäessä rutistellaan kasvineste haavaan, lehteä ei saa suoraan painaa haavaan. Vanhan teorian mukaan sitten sylkäistiin ja lehti painettiin haavaan. Sis. antibioottisia ja ihoa rauhoittavia aineita. Tulehtuneisiin lehtihaude. Ulostuslääkkeen osa. Roomalaiset sotilaat käyttivät hiertymien hautomiseen. Limainen siemen kulkeutuu helposti mukana. Entisajan nurmikko piharatamoa, pihatatarta, pihasauniota, kylänurmikkaa ja reunoilla nurmikkoa ja nattaa. Lehtiä voidaan syödä sellaisenaan tai keittää puuro 15'. Juomana puoleen litraan vettä 1 dl lehtiä, 20'. Siemenissä runsaasti proteiinia.

Heinäratamo

P. lanceolata. Lehdet kapeat.

Soikkoratamo

P. media. Kukat punertavat ja hyvän tuoksuiset

Raani

Littorella uniflora. Aina upoksissa. Muodostaa kuten nuottaruohokin laajoja pohjia peittäviä mattoja.

VESIHERNEKASVIT

Yökönlehdet

Kiinteytettiin maito piimän kaltaiseksi säilyväksi eli venykkäpiimäksi, jota voitiin valmistaa talven yli siirtämällä tilkkanen tuoreeseen maitoon. Ruots. tätört eli pitkäpiimä. Saalistavat limaisilla lehdillä. Yskänlääkkeinä sen mukaan kun pyydystävät hyönteisiä tehoavat yskäänkin.

Karhayökönlehti

Pinguicula villosa.

Valkoyökönlehti

P. alpina.

Siniyökönlehti

P. vulgaris.

Vesisherneet

Pyydystävät ainoina veden pieniä eläimiä, vesikirppuja ja hankajalkaisia. Pyyntirakkula pari mm pitkä, ulkopinnan karvat pusertavat vettä ulos rakkulasta muodostaen alipaineen sisälle. Kansi avautuu vain sisälle, suulla houkutteluun limaa erittäviä karvoja. Kannen ulkopinnan keskellä sukasia, joiden koskettaminen avaa kannen nopeasti, imaisee eläimen ja sulkeutuu. Sisällä erittyä sulattavia aineita. Kerää myös roskia. Talvehtimista varten kehittyä versojen kärkiin silmumuodostumia eli hibernaakkeleita punertavia karvaisen näköisiä palloja. Syksyllä se irtoaa ja kelluu pois ja painuu pohjaan. Löytyy myös pohjaa pöyhivien kalojen mahalaukusta.

Isovesiherne

Utricularia vulgaris. Menestyy myös tekoaltaissa, sellutehtaiden likavesissä, louhoskuopissa.

Pikkuvesiherne

U. minor.

Rimpivesiherne

U. intermedia.

VESIKUUSIKASVIT

Lamparevesikuusi

Hippuris vulgaris. Levinnyt kaikkiin maanosiin omin voimin, kosmopoliitti.

Rannikkovesikuusi

H. lanceolata.

Nelilehtivesikuusi

H. tetraphylla.

KELLOKASVIT

Nuottaruoho

Lobelia dortmanna. Pölyttynyt jo ennen kuin kukka pinnalla. Kirkkaassa vedessä ja kivennäismaapohjalla. Luotit avautuvat vasta kun heteiden siitepöly on hävinnyt pölyttäjien matkaan.

Kellot

Nimissä isokukkaisille ison eläimen jne. Kimalaiselle houkuttelevin kukka on siitepölyä ja mettä sisältävä, seuraavaksi nuori siitepölyä sisältävä, viimeiseksi vain mettä tuottava.

Ukonkello

Campanula latifolia. Rauhoitettu.

Hirvenkello

C. cervicaria.

Peurankello

C. glomerata.

Kissankello

C. rotundifolia. Keski-Pohjanmaan maakuntakukka.

Valkoinen kissankello. Näin n. 10 vuotta sitten Oulun seudulla valkoisen kissankellon ja tänä kesänä Porvoon seudulla. Löytö oli minulle ihan uusi. Koulun värikuvakasviossa (1968) kissankellon kuvauksessa mainitaan "väri sininen, harv. valkoinen". Missä päin suomea on nähty? --91.154.10.73
20. heinäkuuta 2007 kello 11.15 (EEST)

Kurjenkello

C. persicifolia.

Vuohenkello

C. rapunculoides.

Sammakonkello

C. aparine. Ilmeisesti ainoa kasvupaikka Suomessa Euroopassa.

Asterikasvit

Katso sivu [Asterikasvit](#)

SIKURIKASVIT

Katso sivu [Sikurikasvit](#)

RUUSUKASVIT

Pikkuluppio

Sanguisorba minor. Myös pimpinella -nimi.

ASTERIKASVIT

Kanadankoiransilmä

Conyza canadensis. Junaratojen varressa.

Tahmavillakko

Senecio viscosus. Kuin karpäspaperi. Junaratojen varressa.